3 JARO ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1932 NOVEMBRO - DECEMBRO Noj 11 - 12

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑ

(LINGVO INTERNACIA)

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΣΠΕΡΑΝΤΙΣΤΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. La L. I. Esperanto, faktoro de nuntempigo de D-ro Anakreon Stamatiadis.—2. Kristaska Prego de J. A. Thomopoulos.—3. Λόγος τοῦ Καθ. κ. Ν. Χατζιδάκη.—4. Λόγος τοῦ κ. Σ. Γεωργαντοπούλου.—5. Παγκόσμιος Ἐσπεραντικὴ κίνησις. Ἄτλας.— 6. Helena Kroniko. Agesilaos.— 7. Ὑπουργικὴ Ἐγκύκλιος περὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Δ. Γ. E. Ministra Cirkulero pri la instruado de la L. I. Esperanto.

ΔΡΧ. 5

ΕΣΠΕΡΑΝΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΔΡΟΣ Α. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΟΥ

1. Στοιχεῖα τῆς Διεθνοῦς Γλώσσης Ἐσπεράντο μετὰ λεξιλογίου Ἐσπεράντο—Ἑλληνικοῦ. Δρ. 6
2. Φύσις καὶ Μέλλον μιᾶς Γλώσσης Διεθνοῦς (ἐκ τῆς Ἐσπεραντικῆς). Δρ. 5
3. Λεξικὸν Ἑλληνο-Ἐσπεραντικὸν μετὰ Λεξιλογίου Ἐσπεραντο-Ἑλληνικοῦ σελ. 450, (χαρτόδετον). Vortaro Grek-Esperanta kun Esperanta-Greka Radikaro. Paghoj. 450. 1 Us.-Dol.
4. Nova Gramatika Libro (4 partoj, nome: Gramatiko kun klarigoj. Vortfarado, Sintakso kaj Instrua Metodo. Σελ. 189* Δρ. 85
   Pro la financa krizo. Afrankite Us. Dol. 1
   Guld. 2.50
   Fr. fr. 25
   It. lir. 23
   Sv. fr. 5
5. Γραμματικὴ-Ἀσκήσεις-Ἱστορία (4η Ἔκδοσις ἐπηυξημένη)* Δρ. 30
6. Gramatiko-Ekzercaro-Historio-Vortareto Esp.-Greka 2ον Τεῦχ. » 20
7. Συλλογὴ Ἀσκήσεων κατὰ τὸ Φουνταμέντο (Ekzercaro) » 10
8. Ὁδηγὸς τῆς ἐξ ἀποστάσεως διδασκαλίας τῆς Δ. Γ. » 10

Εἰς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν.—Camaran. Ἤθη καὶ ἔθιμα τῶν ἐν Ὑεμένῃ Ἀράβων. Φρασεολογία εἰς 11 διαλέκτους τῆς Ἄπω Ἀσίας. Λεξικὸν Γαλλο-Ἀραβικὸν (μὲ χαρακτῆρας Λατινικούς). Πολυτελῶς χαρτόδ. Δρ. 60: (Ἐλεύθ. Ταχ. Τελῶν). Camaran (francling ve). Moroj kaj kutimoj de la Araboj de Jemen (Rugha-Maro). Frazeologio de 11 Lingvaj idiomoj de Malapuda Oriento. Afrankite. 1 Us. Dol.

Διὰ τοὺς ἐν Ἀθήναις ἀποταθήτωσαν εἰς τὸ Βιβλιοπωλεῖον Ι. Κολλάρου (Βιβλ. τῆς Ἑστίας) ὁδὸς Σταδίου 46 Ἀθῆναι.

Διὰ τοὺς ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις καὶ τῷ Ἐξωτερικῷ εἰς τὸν συγγραφέα, ὁδὸς Ρόδου 21, Ἀθῆναι.

Μαθήματα τῆς Δ. Γ. δι' ἀλληγραφίας ἐξ ἀποστάσεως

1ον, 2ον καὶ 3ον τμῆμα.

Τοιαῦτα ἀναλαμβάνει τὸ «Ἑλληνικὸν Ἐσπεραντικὸν Κέντρον» (Helena Esperanto-Centro). Σχετικὰς πληροφορίας δύνανται νὰ λάβωσιν οἱ βουλόμενοι παρὰ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ε. Ε. Κ. (ὁδὸς Ρόδου 21, Ἀθῆναι) ὅστις ὡς ἀντιπρόσωπος ἐν Ἑλλάδι τοῦ Ὁλλανδικοῦ Ἐσπερ. Ἱνστιτούτου «Isosek», προθύμως θέτει εἰς συγκοινωνίαν τοὺς βουλομένους νὰ ἀκολουθήσωσι ἀνώτερα μαθήματα μὲ τὸ ἐν λόγῳ κάλλιστα ὠργανωμένον Ἐσπερ. Ἱνστιτοῦτον.

---

*) Ἔργον ἐγκριθὲν ὑπὸ τῆς Ἐσπερ. Ἀκαδημίας τῆς Ἑλλάδος.

3 - Jaro Νοέμβριος—Δεκέμβριος 1932 Novembro—Decembro Noj 11-12

ΔΙΕΘΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑ

LINGVO INTERNACIA

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΣΠΕΡΑΝΤΙΣΤΩΝ
MONATA ORGANO DE HELENAJ ESPERANTISTOJ

Ἐτησία Συνδρομὴ ἐν Ἑλλάδι Δρ. 50 — Jarabero por Eksterlando 1 Us. Dol.

Direkcio : D-ro Anakreon Stamatiadis. Str. Rodou 21. Ateno. (Grekujo).
Telefono 80.160

Αἱ συνδρομαὶ δέον νὰ ἀποστέλλωνται τῷ Ταμίᾳ τοῦ Περιοδικοῦ, κ. *Α. Σαρηγιάννῃ* Δικηγόρῳ. Ὁδὸς Κ. Παλαιολόγου, ἀριθ. 59. *Ἀθῆναι.*

LA L. I. ESPERANTO, FAKTORO DE NUNTEMPIĜO

La paleontologoj post penigaj esploroj malkovris ĉu en Java ĉu en Jeruzalemo kaj aliloke, skeletojn aŭ erojn de skeletoj de la intersimia kaj homa estaĵo, kiu portas la nomon de pitekantropo (simihomo).

Ni certe scias aliflanke ke la scienculoj, kiuj sin okupis pri la monda evolucio jam konsentis ke en la komenco estis aperinta certa nebulozo kun centraj lokoj de altireco ĉirkaŭ kiuj la materio laŭgrade kondensiĝis. Poste formiĝis kerno, kiu suprenleviĝis je la brilo de astro ĉirkaŭita de malforta atmosfero. Tiel formiĝis la nebuloza astro. Do de tiu malproksima de ni tempo, kun la progresado de parta kondensiĝo, formiĝis verŝajne la mineraloj. Per la elvaporiĝo de la likveca substanco ekmontriĝis la akvo kaj la maro en kiu ekaperis la algoj, kaj poste laŭvice la fiŝoj, laŭ amfibioj, la bestoj (kies sango konservis plejparte la saman konsiston de la marakvo kiel postsigno de ilia enmara trairo), kaj kun la laŭgrada evolucio de la specoj venis intersekve la simio, la pitekantropo kaj fine la homo. Tiu ĉi, kiel sciate, estas konsiderata kiel la plej supera estaĵo sur la terglobo, kio estas ĝusta, se kompreneble ĝi rilatas tiujn el la homaj estaĵoj, kiuj havis la okazon glatigi, kulturi kaj eduki

sian bestan subkonscion, postsigno de sia pravivo en la korpo de vipuro, de ŝarko, de vanpiro kaj de tigro!

Sed oni ofte sin demandas jenon: En tiu granda evolucio de la mondo, en la senĉesa kaj daŭra ŝanĝiĝo kaj diversiĝo de kreskaĵoj kaj bestoj, kial certaj specoj ne sukcesis firmigi sian seninterrompan vivdaŭrecon kaj malebligi al si la elradikigon kaj ekstermon, sed malaperis por ĉiam lasante la lokon al aliaj specoj? Ĉu oni devas kulpigi al la malaperintaj specoj senfruktecon por la kreskaĵoj kaj senproduktemon por la bestoj? Ĉu oni povas kulpigi ke ili estis maldotitaj de forto kaj vigleco, de rapidagemo kai rapidviveco? Povas esti. Ĉiufoje la fakto estas ke ili aperis kaj malaperis lasante apenaŭ maloftajn postsignojn de sia mallongatempa ekzisto, kiu nuntempe ege malfaciligas la sciencajn esploristojn por pruvi almenaŭ ilian efemeran trairon sur nia terglobo.

Kiuj do estis la kialoj kiuj neniigis kaj malaperigis tiom da specoj, ĉu vegetaĵoj kaj fiŝoj ili estis, ĉu birdoj aŭ bestoj? Ni devas supozi ke tio ĉi estas okazinta aŭ ĉar pro ilia transira stato ili ne sukcesis sin adapti al la ĉirkaŭanta medio en kiu ili vivis, aŭ ĉar pro ilia korpa kondiĉaro aŭ fizika temperamento ili ne sukcesis senriske subteni fortajn meteorologiajn aŭ atmosferajn dekliniĝojn kaj rezisti kontraŭ eble gravaj malsanoj, aŭ fine ĉar en la klaso de mambestaj dupieduloj aliaj samspecaj, kvankam eble pli malsuperaj animaloj, sed tamen pli rapidmoviĝemaj, korpe pli fortaj aŭ ruĝe elturniĝemaj, sukcesis en la vivluktado finregi super siaj antaŭuloj neniigante ilin kaj postvivi.

Se iom profunde ni ekzamenas la ĉiutagan vivon en la postmilita tempo, estas facile rimarki la senĉese pligrandiĝantan malfacilecon en la vivbatalo, la daŭrigan financan krizon kiu tute ne ŝajnas havi finon, la neŝanĝeblan minacon de nova teruriga milito kaj la timon kiun provas la homoj pri tiu ebla eventualaĵo, fine la eblecon de grandskala revolucio en la socia kaj politika reĝimoj de multaj landoj.

Certe la ĉiunaciaj sociologoj studas senhalte la penigan situacion en kiu baraktas la postmilita mondo, kies ĉefa signa vorto estas la malarmado kaj la tutmonda paco; sed kiu aŭ kiuj el la proponataj diversaj rimedoj devas esti konsiderataj la plej oportunaj? Ĉu la tutmonda akcepto de unika mona kaj kredita sistemo? Ĉu la renovigo de la tutmonda instruado sur aliaj bazoj? Certe tiuj ĉi rimedoj estas konsiderindaj, sed ni opinias ke inter ĉiuj la unuan lokon senkontraŭdire devus ricevi la ĉiunacia konsento pri la rajto de ĉiu homo libere vojaĝi kaj cirkuladi ien ajn en la mondo. Estas tre kompreneble ke tiuokaze, t. e. se tio ĉi estus sukcesonta, tiam la akcepto de mondhelplingvo fariĝus nepre necesa; tiam oni ne bezonus elpensi ĝin, ĝi ja ekzistas, sukoplena, vivplena,

pruvita. Nia kara lingvo Esperanto unu fojon por ĉiam estos venkinta!

Ni devas do nuntempiĝi se ni volas venki en tiu ĉi lukto de senkompata vivbatalo; kaj la Esperanto-pioniroj ne nur por la Esperantisma ideo, sed precipe en sia kvalito de progresemuloj por esti utilaj al siaj proksimuloj devas klopodi por ke tiuj ĉi lastaj frutempe akiru ĉiu necesan elementon, ĉiuspecan rimedon kaj necesaĵon por ilia kirasado kontraŭ ĉia malhelpo en la vivo kiel la malfavoraj cirkonstancoj ĝin modeligis; ili nepre devos provizi sian animon per fido, kuraĝo kaj espero! Unu do el la plej esencaj, unu el la plej gravaj faktoroj, laŭ nia humila opinio, estas la kiel eble plej granda diskonigado de la mondlingva interkomprenilo de la proksima estonteco, de la Internacia Lingvo Esperanto.

Dro ANAKREON STAMATIADIS

KRISTNASKA PREGHO

Ho koro tutsankta de Dio,
ho faro al ĉiu nacio
la paco ekreĝu kaj l' amo
de l' mondo verplena ornamo.

Al blinda remontru l' homaro
de l' amo tutmonda la vojon!
De Via naskiĝo la astro
konduku la mondon en ĝojon!

J. A. THOMOPOULOS

ΜΙΑ ΓΙΟΡΤΗ ΜΑΣ

Τὸ Ἀμφιθέατρο τοῦ Πανεπιστημίου μας, ἡ ἴδια ὡραία αἴθουσα τοῦ Συνεδρίου μας, μᾶς φιλοξένησε καὶ πάλι προχτές, χάρις στὶς εὐγενικὲς φροντίδες τοῦ ἀντιπροέδρου τῆς Ἀκαδημίας καὶ τοῦ Hel. Esp-Asocio, καθ. κ. Χατζηδάκι. Καὶ ἡ «Ἐσπεραντικὴ ἡμέρα» ποὺ καθιέρωσε τὸ Συνέδριό μας γιορτάστηκε, προχτές, στὶς 15 τοῦ Δεκέμβρη, ἀφίνοντας τὶς πειὸ καλὲς ἐντυπώσεις, σὲ ὅσους παρευρέθηκαν. Τὸ Ἀμφιθέατρο ἀσφυκτικὰ γεμάτο. Κι' αὐτὸ ἦταν τόσο παρηγορητικὸ γιὰ μᾶς,

νὰ βλέπουμε νὰ νοιάζουνται γιὰ τὴν Ἰδέα μας, νὰ ἀκοῦνε μὲ προσοχὴ καὶ ἐνδιαφέρον, ὅπως ἄκουγαν προχτὲς ὅλοι, καθισμένοι καὶ ὄρθιοι, καὶ νὰ ξεσποῦν τέλος σὲ χειροκροτήματα.

Στὸ σημεῖο αὐτό, μάλιστα, οἱ ὁμιλητὲς τῆς ἐπίσημης αὐτῆς μέρας, δὲν μποροῦν νὰ ἔχουν, κανένα, μὰ κανένα παράπονο.

Καταχειροκροτηθήκαν. Πρῶτα-πρῶτα, φταῖνε σ' αὐτὸ οἱ ἴδιοι, μὲ τὶς τόσο καλὲς ὁμιλίες τους. Ἔπειτα ἦσαν οἱ φοιτηταί, εἰδοποιημένοι ἀπ' τὶς ἐφημερίδες κι' ἀπ' τὰ φεϊγ-βολὰν τοῦ A. S. E. G., ποὺ ἀκράτητοι μὲ τὸν ἐνθουσιασμὸ τῆς νεανικῆς τους ψυχῆς, ἄρχιζαν νὰ χειροκροτοῦνε, παρασύροντας καὶ τὸ ἄλλο, τὸ σοβαρὸ ἀκροατήριο. Ἴδια καὶ ἡ σειρὰ τῶν ποιημάτων, δὲν ἄρεσε λιγώτερο.

Ἡ Γιορτὴ ἄρχισε, ἀκριβῶς εἰς τὰς 7 μ. μ.. Ἀνεβαίνει στὸ βῆμα ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐσπεραντικῆς Ἀκαδημίας κ. Ἀνακρέων Α. Σταματιάδης. Συγκινημένος ἀπ' τὴ συγκέντρωση αὐτὴ στὴ Μνήμη τοῦ Ζάμενχωφ, ποὺ προσωπικὰ γνώρισε καὶ συνδέθηκε μὲ φιλία, ἀρχίζει τὸν λόγο του, ποὺ θὰ μείνῃ στὰ ἐσπεραντικὰ χρονικά μας, σὰν ἕνας σπάνιος βιογραφικὸς τοῦ Majstro [1]).

Τὰ ζωηρὰ χειροκροτήματα ποὺ σκεπάζουν τὰ τελευταῖα λόγια τοῦ κ. Σταματιάδη, συνεχίζουνται μὲ τὴν ἄνοδο τοῦ κ. Χατζηδάκι στὸ βῆμα. Δημοσιεύουμε τὸν λόγο τοῦ σοφοῦ καθηγητὴ καὶ ἐκλεκτοῦ μας διανοούμενου, ἔτσι ποὺ νὰ γίνῃ κτῆμα τῶν πολλῶν, κι' ὄχι μονάχα αὐτῶν ποὺ εὐτύχισαν νὰ τὸν ἀκούσουν ἀπ' τὸ στόμα τοῦ κ. Χατζηδάκι καὶ νὰ τὸν χειροκροτήσουν ἔτσι θερμὰ καὶ ἔντονα.

Λόγος τοῦ ἀξ. Καθηγητοῦ τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου κ. Ν. Χατζιδάκη, Ἀντιπροέδρου τῆς Ἐσπερ. Ἀκαδημίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ἑλλ. Ἐσπερ. Συνδέσμου ἐκφωνηθεὶς τὴν 15 10βρίου 1932 ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἑορτῆς τῆς γεννήσεως τοῦ Ἐπινοητοῦ τῆς Ἐσπεράντο Δρος Λ. Ζάμενχωφ.

Κυρίες καὶ Κύριοι,

Ἕνα ἀπὸ τὰ μεγάλα ἐμπόδια, ποὺ παρουσιάζονται στὴν ἐπικοινωνία καὶ τὴ συνεννόησι τῶν ἀνθρώπων ἀναμεταξύ τους, εἶναι χωρὶς ἀμφιβολία καὶ ἡ γλῶσσα. Κάθε ἔθνος ἔχει τὴ δική του γλῶσσα καὶ εἶναι τόσο πολλὲς στὴν ἐποχή μας οἱ γλῶσσες αὐτές! Στοὺς παλιοὺς ἱστορικοὺς χρόνους — γιὰ τοὺς προϊστορικοὺς ἢ καλύτερα τοὺς πρωτοϊστορικοὺς πολὺ-λίγα γνωρίζομε — τὰ πράγματα ἦταν διαφορετικά. Ἂν π. χ. πάρουμε τὴν κλασσικὴ περίοδο τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, βλέπομε, πὼς τότε ὅλος ὁ πολιτισμένος ἢ μισοπολιτισμένος κόσμος ἦταν περιωρισμένος κυρίως στὴ Μεσόγειο Θάλασσα καὶ προπάντων στὴν ἀνατολικὴ λεκάνη της. Ὑπῆρχαν βέβαια καὶ τότε καὶ ἄλλα ἔθνη, καὶ μεγάλα μάλιστα, μὰ ἦταν ἄγνωστα, ἀπολίτιστα ἐντελῶς. Ὁ πολιτισμὸς τότε

[1]) Ἐλλείψει χώρου ἀναβάλλεται ἡ δημοσίευσις τῶν ὑπὸ τῶν κ. κ. Α. Σταματιάδου καὶ Π. Πολυμέρου ἐκφωνηθέντων λόγων.

εἶχε *φορεῖς* τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας, καὶ ἀργότερα τοὺς Ρωμαίους, καθώς, ἐν μέρει τοὐλάχιστο, καὶ τοὺς ἀρχαίους Αἰγυπτίους, τοὺς Πέρσες, τοὺς Φοίνικες, τοὺς Ἑβραίους καὶ ἕνα-δυὸ ἄλλους ἴσως λαούς. Γλῶσσα ἐπισημότερη ἦταν ἡ ἑλληνική, πρῶτα-πρῶτα, καὶ — στὴν Μικρὴ Ἀσία καὶ πιὸ μέσα ἀκόμη — ἡ περσική. Ἡ ἀρχαία αἰγυπτιακὴ ἔσβυσε γρήγορα καὶ ἡ ἑβραϊκὴ καὶ ἡ φοινικική, μαζὺ μὲ τὴ διάλεχτό της τὴν καρχηδονιακή, εἶχαν περιωρισμένη μόνο διάδοση. Οὔτε καὶ τὰ ταξείδια τότε ἦσαν συχνὰ καὶ εὔκολα, τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας ἦταν ἀτελέστατα καὶ ἡ *ταχυδρομικὴ* ἀποστολὴ — δηλ ἡ ἀσφαλισμένη καὶ ταχτικὴ γραπτὴ ἐπικοινωνία τῶν σκέψεων — ἄγνωστος ἐντελῶς. Δὲν εἶναι λοιπὸν παράξενο, πὼς τὴν ἐποχὴ ἐκείνη — καθὼς καὶ ἀργότερα ἀκόμη, ὡς τὴν Ἀναγέννηση καὶ πάρα-πέρα — ἡ ἀνάγκη μιᾶς γλώσσας, ποὺ νὰ εἶναι κοινὸ μέσο γιὰ τὴ συνεννόηση τῶν διαφορόγλωσσων λαῶν, ἦ διόλου ἦ πολὺ-λίγο ἦταν αἰσθητή. Ἴσως, ποὺ καὶ πού, κάποιος ἀπὸ τοὺς λίγους τότε σοφοὺς ἢ τοὺς ἀκόμη λιγωτέρους πρωτοπόρους (Βάκων, Descartes, Leibnitz) νὰ εἶχε σκεφθῆ κάτι τι γιὰ τὸ ζήτημα αὐτό, ἀλλὰ μόνο σὰν παραδοξολογία θὰ ἔκριναν οἱ σύγχρονοί του τέτοιες ἰδέες. Σήμερα ὅμως, δηλ. ἀπὸ τὴν ἀρχὴ καὶ προπάντων ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ προηγούμενου 19ου αἰῶνα, τὰ πράγματα ἄλλαξαν ἐντελῶς. Πρῶτα πρῶτα ἡ πρὶν τόσο μικρὴ ἀχτῖνα τοῦ πολιτισμένου μέρους τῆς ἀνθρωπότητος ἔγεινε τόσο μεγάλη, ὥστε σχεδὸν ἐσκέπασε ὅλη τὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς. Κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνες καὶ ἔπειτα στὴν Ἀναγέννηση ἐσχηματίσθησαν τὰ πολλὰ καὶ πολύγλωσσα ἔθνη ποὺ ἀποτελοῦν σήμερα τὴν Εὐρώπη· ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ Ἀτλαντικοῦ ἄρχισαν νὰ παράγουνται ἀποικίες πρῶτα πολυάνθρωπες τῆς Εὐρώπης, ποὺ ἐξελίχθησαν σιγὰ-σιγὰ σὲ κράτη, καὶ σ' ἔθνη μάλιστα καινούργια. Ἀλλὰ καὶ στὴν Ἀσία ἐκπολιτίζουνται οἱ Ρῶσσοι, οἱ Ἰάπωνες κτλ. Ὁ ἀγγλικὸς πολιτισμὸς ἐπεκτείνεται στὴν Αὐστραλία, στὴν Αἴγυπτο, στὶς Ἰνδίες, στὴ Ν. Ἀφρικὴ κτλ. Κοντὰ ὅμως στὴν ἐξάπλωση αὐτὴ ἔρχουνται καὶ οἱ τεράστιες ἀνακαλύψεις τοῦ 19ου αἰῶνα στὶς φυσικὲς ἐπιστῆμες. Ἔρχεται τὸ ἀτμόπλοιο, ὁ σιδηρόδρομος, ὁ τηλέγραφος, τὸ τηλέφωνο, καί, στὸν καινούργιο ἀκόμη 20ὸ αἰῶνα, ἡ ἀεροπλοΐα. Ἔτσι ἡ συγκοινωνία καὶ ἡ ἐπικοινωνία τῶν ἐθνῶν γίνεται ἀπείρως εὐκολώτερη καὶ συντομώτερη καὶ ὄχι πιὰ ἀραιά, ὅπως ἄλλοτε, εἶναι ὅσοι ταξειδεύουν ἀπὸ ἔθνος σὲ ἔθνος, ἀπὸ ἤπειρο σὲ ἤπειρο, ἀλλὰ μᾶζες ὁλόκληρες. Τὰ ὑπερωκεάνεια διαπορθμεύουν σὲ κάθε ταξείδι τους χιλιάδες ἐπιβάτες καὶ οἱ πυκνότατοι σιδηροδρομικοὶ συρμοὶ ἐπίσης μεταφέρουν πλήθη ὁλόκληρα ἀπὸ τὴν μιὰν ἄκρη τῆς Εὐρώπης στὴν ἄλλη καὶ μακρύτερα, ἀπὸ τή Λισαβῶνα στὴ Μόσχα καί, μὲ τὸν ὑπερσιβηρικό, στὴ Μαντζουρία. Τὸ κορύφωμα δὲ τῆς γλήγορης συγκοινωνίας — ὄχι ὅμως βέβαια καὶ τῆς φτηνότερης καὶ ἀσφαλίστερης, τοὐλάχιστο ὡς τώρα — εἶναι τὰ ἐναέρια ταξείδια. Σὲ δυὸ ὧρες βρίσκεται κανεὶς ἀπὸ τὴν Ἀθήνα στὴ Θεσσαλονίκη, σὲ μιὰ μέρα ἀπὸ ἐδῶ στὸ Παρίσι καὶ δυὸ μέρες ἀπάνω-κάτω στὴν Ἀμερική. Ἔτσι τὸ «*θαρραλέον γένος τοῦ Ἰαπετοῦ*» — τὸ «audax Japeti genus» τοῦ λατίνου ποιητοῦ — κατώρθωσε νὰ ἐκμηδενίσῃ σχεδὸν τὶς τεράστιες ἀποστάσεις καὶ νὰ πετᾷ ἄφοβα πάνω ἀπὸ τὶς Ἄλπεις καὶ πάνω ἀπὸ τοὺς ὠκεανούς. — Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχουν μόνο οἱ *ὑλικὲς* ἀποστάσεις, ποὺ χώριζαν πρὶν τοὺς διάφορους λαούς· ὑπάρχουν δυστυχῶς καὶ οἱ *ψυχικὲς* καὶ οἱ *πνευματικὲς* ἀποστάσεις καὶ αὐτὲς εἶναι πολὺ πολὺ δυσκολώτερο νὰ ἐκμηδενισθοῦν. Ἕνα ἀπὸ τὰ μεγάλα ἐμπόδια στὴν προσέγγιση αὐτὴ εἶναι βέβαια καὶ ἡ γλῶσσα. Γιατὶ ἕνα ἀπὸ τὰ σπουδαῖα στοιχεῖα, ποὺ ἀποτελοῦν ψυχολογικὰ τὴ συνείδηση τῆς ξεχωριστῆς ἐθνότητας στὸν κάθε λαό, εἶναι καὶ ἡ γλῶσσα. Βέβαια δὲν εἶναι τὸ μόνο, καμιὰ φορὰ μάλιστα ἡ πολιτικὴ διαίρεση παράγει ξεχωριστὴ ἐθνικὴ συνείδηση σὲ λαούς, ποὺ μιλοῦνε τὴν ἴδια γλῶσσα (Ἄγγλοι καὶ Ἀμερικανοὶ τῶν Ἡν. Πολιτειῶν) καὶ ἀντίστροφα: ἕνα ἔθνος μὲ ἑνιαία ἐθνικὴ συνείδηση ἀποτελεῖται ἀπὸ διαφορόγλωσσους λαοὺς (Ἑλβετοί) — μὰ τὸ πιὸ συχνὸ εἶναι ἡ διαφορὰ τῆς γλώσσης ν' ἀποτελῇ καὶ ἓν ἀπὸ τὰ σύνορα μεταξὺ τῶν

λαῶν. Θὰ ἦταν τώρα πολὺ ὡραῖο πρᾶγμα, προπάντων γιὰ τὴν ἑνοποίηση ὅλων τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς, νὰ μιλοῦσαν ὅλα μιὰ μονάχα γλῶσσα. Μ' αὐτὸ οὔτε ἔγινε, οὔτε μπορεῖ νὰ γίνῃ ποτέ. Κι' ἂν ὑποθέσουμε ἀκόμη, πῶς, μὲ κάποιο ὑπεράνθρωπο θαῦμα, ἀπὸ αὔριο ὅλα τὰ ἔθνη μιλοῦσαν τὴν ἴδια γλῶσσα, τὸ θαῦμα αὐτὸ δὲν θὰ διαρκοῦσε πολὺ καιρό. Ὕστερ' ἀπὸ μιὰ ἢ δυὸ γενεὲς ἀνθρώπων, θ' ἄρχιζαν εἰς τοὺς διαφόρους τόπους νὰ σχηματίζουνται διάλεχτες τῆς κοινῆς αὐτῆς γλώσσας — δηλ. διαφορές στὴν προφορά, στὴν κλίση, στὶς λέξεις καὶ στὶς σημασίες τους — μικρὲς βέβαια στὴν ἀρχή, μὰ ποὺ μὲ τὴν πάροδο ὄχι πολλῶν αἰώνων θὰ καταντοῦσαν διαφορετικὲς γλῶσσες, ὡς τὸ σημεῖο σιγὰ-σιγά, νὰ μὴν ὑπάρχῃ καμιὰ σχεδὸν ὁμοιότητα μεταξύ τους. Ἔτσι ἔγινε παλιὰ μὲ τὶς σημερινὲς εὐρωπαϊκὲς γλῶσσες, ποὺ κατάγουνται σχεδὸν ὅλες ἀπὸ μιὰ πανάρχαιη γλῶσσα, τὴν ἰνδοευρωπαϊκή, ἔτσι ἀργότερα καὶ μὲ τὴ *δημοτικὴ λατινικὴ* — τὴν «lingua romana rustica» — ποὺ σχίσθηκε σιγὰ-σιγὰ στὶς σημερινὲς *7 ρωμανικὲς* (γαλλική, προβηγκιανή, ἰταλική, ἱσπανική, καταλανική, πορτογαλικὴ καὶ ρωμουνικὴ) κ' ἔτσι εἶναι μοιραῖο νὰ γίνεται πάντοτε, γιατί, καθὼς ἡ γλωσσολογία βεβαιώνει *καμιὰ γλῶσσα* δὲν μπορεῖ νὰ σταθῇ ἀμετάβλητος, ἀλλὰ συνεχῶς ἀλλάζει καὶ στὴν προφορὰ καὶ στὴ γραμματικὴ καὶ στὴ σημασία τῶν λέξεων. Κανένας Ἰησοῦς Ναβῆ δὲν μπορεῖ νὰ τῆς πῇ: «Στήτω ἡ γλῶσσα κατὰ Γαβαλών» Ἂν ὅμως δὲν μπορεῖ ὅλη ἡ ἀνθρωπότητα νὰ μιλήσῃ μιὰ μοναδικὴ γλῶσσα καὶ ἂν εἶναι ἀδύνατο τὸ φαινόμενο τῆς πολυγλωσσίας τῶν διαφόρων λαῶν νὰ ἐκλείψῃ, — εἶναι ὅμως δυνατό, δυνατώτατο νὰ ὑπάρξῃ μιὰ γλῶσσα *Βοηθητική*, ποὺ νὰ εὐκολύνῃ καὶ τὴ γραφτὴ συγκοινωνία καὶ τὴ ζωντανὴ ἐπικοινωνία τῶν λαῶν. Ἂν μιὰ τέτοια Βοηθητικὴ Γλῶσσα ἦτανε κοινὸ χτῆμα ὅλων τῶν ἀνθρώπων, ἢ τοὐλάχιστον τῶν γραμματισμένων, ἂν δηλ. ἦταν ὑποχρεωτικὴ στὰ μέσα σχολεῖα ὅλων τῶν κρατῶν, τότε καὶ τὰ ταξείδια ἀπὸ κράτος σὲ κράτος καὶ ἡ ἐπικοινωνία κάθε εἴδους μεταξὺ δύο ἀτόμων, ποὺ ἀνήκουν σὲ διαφορόγλωσσα ἔθνη, θὰ ἦταν σημαντικὰ εὐκολώτερη. Αὐτὸ βέβαια καθένας δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ τὸ παραδεχθῇ. Ἂς ἐξετάσωμε τώρα, τί εἴδους γλῶσσα εἶναι καλὸ νὰ εἶναι ἡ Βοηθητικὴ αὐτὴ γλῶσσα. Πρώτη σκέψη, ποὺ ἔρχεται βέβαια εἰς τὸν νοῦ μας εἶναι νὰ κάμουμε, νὰ καθιερώσωμε σὰν τέτοια βοηθητικὴ Διεθνῆ γλῶσσα μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ *μεγάλες*, πιὸ ξαπλωμένες γλῶσσες, δηλ. μιὰ ἀπὸ τὶς γλῶσσες τῶν μεγαλύτερων, σπουδαιότερων ἐθνῶν τῆς γῆς. Τέτοιες εἶναι σήμερα ἡ ἀγγλική, ἡ γαλλική, ἡ γερμανικὴ καὶ στὴν λατινόγλωσση Ἀμερικὴ—ἡ ἱσπανική. Ὥστε *μιὰ λύση* γιὰ τὸ πρόβλημα τῆς Βοηθητικῆς αὐτῆς παγκόσμιας γλώσσης, ποὺ ἔχουν παραχθῇ μὲ τὸν καιρὸ στὰ διάφορα ἔθνη, *φυσιολογικά*, νὰ ποῦμε ἔτσι. Μὰ ἡ λύσις αὐτὴ παρουσιάζει *δυὸ μεγάλα ἐλαττώματα*. Πρῶτα-πρῶτα, δὲν ὑπάρχει *μιὰ μόνο* τέτοια γλῶσσα, ἀλλὰ τρεῖς ἢ τέσσερις. Ἐπομένως θὰ ἔπρεπε νὰ παραδεχθοῦν οἱ Γερμανοὶ καὶ οἱ Ἄγγλοι π. χ. τὴν γαλλικὴ γιὰ διεθνῆ γλῶσσα, ἢ οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Γερμανοὶ τὴν ἀγγλική. Πρᾶγμα, ποὺ εἶναι ψυχολογικὰ ἀδύνατο ἴσως. Δεύτερο ἐλάττωμα παρουσιάζει ἡ λύση αὐτὴ τὸ ἑπόμενο: κάθε φυσικὴ γλῶσσα, ποὺ ἔχει σχηματισθῇ ἀπὸ ἕνα ὁλόκληρο λαὸ μέσα ἀπὸ τοὺς αἰῶνες, ἔχει ἀπειρία ἀπὸ κανόνες γραμματικοὺς καὶ ὀρθογραφικούς, ἀπὸ ἀνωμαλίες, ἀπὸ τρόπους τῆς ἔκφρασης ἰδιαίτερους κτλ., ποὺ κάνουν τὴν ἐκμάθησή της πολὺ δύσκολη *γιὰ τὰ ἄλλα ἔθνη*. Καὶ τώρα παρουσιάζεται μιὰ ἄλλη λύση μπροστά μας: μιὰ *τεχνητὴ* γλῶσσα. Μιὰ τεχνητὴ γλῶσσα, τί τρομερὴ παραδοξολογία! *Μιὰ γλῶσσα «φτιαστή;»* Ἔτσι θὰ σκεφθῇ κανεὶς στὴν ἀρχή. Μὰ μὲ λίγη ὡριμώτερη σκέψη βλέπουμε, πῶς αὐτὴ ἡ γλῶσσα ἡ τεχνητὴ εἶναι ἴσα-ἴσα ἡ καταλληλότερη γιὰ τὸν σκοπό μας. Γιατὶ εἶναι ἀπαλλαγμένη καὶ ἀπὸ τὰ δυὸ ἐλαττώματα, ποὺ ἀναφέραμε πάρα-πάνω: α') Κανένας ἀνταγωνισμὸς μεταξὺ τῶν ἐθνῶν γιὰ τὴ παραδοχή της, ἀφοῦ δὲν γίνεται προτίμησι μιᾶς φυσικῆς γλώσσας ἀπὸ τὴν ἄλλη καὶ β') (τὸ ἀκόμη ἴσως σπουδαιότερο): κατασκευὴ *τέτοιας* ποὺ νὰ ἔχῃ *τὴν ἐλάχιστη δυνατὴ δυσκολία νὰ τὴν μάθῃ κανείς. Καμιὰ ὀρθογραφία, γραμματικὴ*

τόσο ἁπλῆ, ὅσο νὰ περιέχῃ μόνο τὰ λογικῶς ἀναγκαῖα στοιχεῖα, σύνταξη ἐλεύθερη, καμιὰ ἀνωμαλία, καὶ μόνο ἕνας *πολὺ μικρὸς* ἀριθμὸς κανόνων γιὰ τὴν κατασκευὴ ὅλου τοῦ γλωσσικοῦ μηχανισμοῦ. Ρίζες λιγώτερες καὶ συγχρόνως δυνατότητα κατασκευῆς *μεγάλου πλούτου λέξεων* μὲ ὡρισμένους καὶ χωρὶς ἐξαιρέσεις κανόνες.—Τώρα ἔρχεται πάλι δεύτερο ζήτημα. Ἡ τεχνητὴ αὐτὴ γλῶσσα θὰ ἔχῃ λέξεις καμωμένες *ἐντελῶς αὐθαίρετα* ἢ θὰ χρησιμοποιήσῃ *τὰ στοιχεῖα*, πού τις παρέχουν οἱ φυσικὲς γλῶσσες; Βέβαια τὸ δεύτερο εἶναι τὸ καλύτερο, γιατὶ τότε ἡ ἐκμάθησή της θὰ εἶναι εὐκολώτερη.

Ἔτσι εἶχαν ἀπάνω-κάτω παρασκευασθῆ οἱ ἰδέες γιὰ μιὰ τεχνητὴ βοηθητικὴ γλῶσσα κατὰ τὴν ἀρχὴ τοῦ β΄ μισοῦ τοῦ 19ου αἰῶνα. Μένει ὅμως ἕνα—τὸ σπουδαιότερο ἴσως βῆμα—ἡ μετάβαση ἀπὸ τὴ θεωρία στὴν πράξη. Μόνον δηλ. νὰ κατασκευασθῆ πραγματικὰ μιὰ τέτοια γλῶσσα, ἂς ἦταν κι γιὰ δοκιμή. Πρῶτος, πού κάνει αὐτὸ τὸ σημαντικὸ βῆμα, εἶναι ὁ Γερμανὸς Schleyer τὸ 1879, μὲ τὴν κατασκευὴ τῆς Volapük. Ὁ Schleyer ἐγνώριζε, θεωρητικὰ τοὐλάχιστο, 56 γλῶσσες καὶ χρειάστηκε 20 χρόνια γιὰ νὰ κατασκευάσῃ τὴν Volapük. Μά, μὲ ὅλη αὐτὴ τὴν τεράστια ἐργασία τοῦ Schleyer, ἡ Volapük ἦταν πολὺ δυσκίνητη καὶ δυσκολοπρόφερτη καί, ἴσως καὶ γιὰ ἄλλους λόγους, δὲν διαδόθηκε καὶ σιγὰ-σιγὰ λησμονήθηκε. 8 χρόνια ἀργότερα ὁ Πολωνὸς ἰατρὸς Zamenhof, μὲ τὸ ψευδώνυμο Doktoro Esperanto, δημοσιεύει ὕστερ' ἀπὸ 12 χρόνια ἐργασίας τὴν νέα τεχνητὴ γλῶσσα, πού ὠνομάστηκε ἔτσι «Esperanto». Ἡ γλῶσσα αὐτὴ εἶναι, ὡς τὴν στιγμὴ αὐτὴ τοὐλάχιστο, ἡ τελειότερη τεχνητὴ γλῶσσα. Ἔχει 3200 μόνο ρίζες 30 προθήματα καὶ ἐπιθήματα καὶ 17 γραμμ. καταλήξεις, μὲ τὶς ὁποίες ὅμως μπορεῖ κανεὶς νὰ κάμῃ 10 000 000 λέξεις! Καμιὰ ὀρθογραφία, καμιὰ σύνταξη, ἀλφάβητο λατινικό, δηλ. διεθνές. Τὸ ἄρθρο εἶναι ἕνα μόνο: la. Κάθε οὐσιαστικὸ τελειώνει σὲ o, κάθε ἐπίθετο σὲ a, καὶ κάθε πληθυντικὸς σχηματίζεται μὲ τὴν προσθήκη ἑνὸς j.—Ἡ διάδοση τῆς Esperanto προχωρεῖ ἁλματικὰ στὰ διάφορα ἔθνη. Ἂν κατορθωθῆ νὰ εἰσαχθῆ ὑποχρεωτικὰ στὰ σχολεῖα, τὸ πρόβλημα μιᾶς διεθνοῦς, εὔκολης τεχνητῆς γλώσσης, μπορεῖ νὰ θεωρηθῆ ὡς λυμένο.

Τοὺς *«μεγάλους»* ἄνδρας — καθὼς συνήθως τοὺς λέγουν οἱ ἄνθρωποι, μποροῦμε νὰ τοὺς κατατάξουμε σὲ τρεῖς κατηγορίες· ἡ πρώτη εἶναι ἡ τῶν *μεγάλων* πολεμιστῶν καὶ κατακτητῶν, πού μεταβάλλουν τοὺς πολιτικοὺς χάρτες τοῦ κόσμου, δηλ. ἡ τῶν φονέων καὶ σφαγέων χιλιάδων συνανθρώπων των, πού θυσιάζουν τόσες καὶ τόσες ψυχὲς στὸν Μολὼχ τῆς φιλοδοξίας ἢ τοῦ πείσματός τους (ὅπως π χ. ὁ «μέγας» Ναπολέων, πού θυσίασε, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, 100 000 Γάλλους στὴ Ρωσσία, μόνο καὶ μόνο ἀπὸ μιὰ ἐγκληματικὴ φιλοδοξία καὶ στενοκεφαλιά). Ἡ δεύτερη κατηγορία εἶναι τῶν ἐπιστημόνων πού καταγίνονται στὶς ὡραῖες καὶ ὑψηλὲς θεωρίες, πού ὅμως πολὺ σπάνια ἔχουν κάποιο ἀντίχτυπο στὸ γενικὸ καλὸ τῆς ἀνθρωπότητας. Προάγουν βέβαια αὐτοὶ τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα καὶ εἶναι ἄξιοι τιμῆς, μὰ οἱ ὁλληθινοὶ εὐεργέτες τῆς ἀνθρωπότητας εἶναι ὅσοι ἐπιφέρουν καλυτέρευση τῶν ὅρων τῆς ζωῆς, ὅσοι προάγουν τὴν εὐημερία, ὅσοι, ἀνεξάρτητα ἀπὸ κάθε ἐθνικιστικὴ ἰδέα, *ὠφελοῦν* ὁλόκληρη τὴν ἀνθρωπότητα καὶ κάνουν τὴ δύσκολη ζωὴ τῶν ἐπιγείων πλασμάτων πιὸ εὔκολη, πιὸ ἄνετη, πιὸ καλὴ καὶ τὴν συγκατοίκησι τῶν ἀνθρώπων πάνω στὴν γῆ πιὸ ἥμερη, πιὸ ἀντάξια τῆς ἐννοίας τοῦ ἀληθινοῦ πολιτισμοῦ. Δυστυχῶς αὐτοὺς ἴσα-ἴσα, τοὺς *καλυτέρους* του φίλους, τοὺς ξεχνᾷ τόσο γλήγορα ὁ κόσμος; θυμᾶται καὶ γράφει ὁλόκληρους τόμους γιὰ τοὺς φονεῖς του καὶ δὲν γνωρίζει οὔτε τ' ὄνομα κείνου π χ. πού βρῆκε τὴν ραφτομηχανή, τὴν ἀτμομηχανή, τὸ τηλέφωνο. Μὰ ὅσοι ἄνθρωποι κλείνουν μέσα τους κάποια βαθύτερη καὶ λεπτότερη καρδιά, αὐτοὺς τοὺς *εὐεργέτες* τους, τιμοῦν καὶ προσπαθοῦν νά τους μοιάσουν. Κ' ἕνας τέτοιος ἀναμφισβήτητα ὑπῆρξε καὶ ὁ Λουδοβῖκος Zamenhof.

Ὁ λόγος δίνεται μετὰ ταῦτα στὸν Πρόεδρο τοῦ Greka Esp. Ligo

κ. Πολύμερο. Μὲ φωνὴ παλλομένη ἀπὸ συγκίνηση, ὁ ἐκλεκτός μας ὁμοϊδεάτης συνεκίνησε κυριολεκτικῶς τὸ πολυπληθὲς ἀκροατήριον.

Γίνεται μετά, μέσα σὲ ζωηρὰ χειροκροτήματα, ἡ ἀπονομὴ τῶν ἀνωτάτων Ἐσπεραντικῶν Διπλωμάτων (Διπλώματα Καθηγεσίας) ἀπ' τὸν κ. Πρόεδρο τῆς Ἀκαδημίας, στοὺς τρεῖς διαλεχτοὺς μαθητάς του, τὶς Δεσποινίδες Ἰσμήνη Δ. Λεονταρίτου, τῆς ὁποίας θέμα τῆς Αἰνεσίμου Διατριβῆς της ἦτο: «Ἡ ἐν Ἑλλάδι Ἐσπερ. κίνησις καὶ μέσα τῆς βελτιώσεως αὐτῆς», Βάσσως, Μακαρονᾶ μὲ θέμα τῆς Αἰν. Διατριβῆς «Πῶς εἶδον τὸ πρῶτον τὴν Ἐσπεράντο καὶ πῶς τὴν βλέπω τώρα» καὶ στὸν κ. Γ. Παπαναστασᾶτο μὲ διττὸν θέμα Αἰν. Διατριβῆς: «Ἀπαιτεῖ ἀναδιοργάνωσιν ἡ παροῦσα οἰκονομικὴ κρίσις;» καὶ «Ἀτομικὴ καὶ συλλογικὴ προπαγάνδα»[1]). Καὶ οἱ 3 ἀριστοῦχοι μετὰ τῶν συγχαρητηρίων τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐσπεραντικῆς Ἀκαδημίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἔπειτα ἀνεβαίνει στὸ βῆμα, ὁ σύμβουλος τοῦ A. S. E. G. κ. Σ. Γιωργαντόπουλος. Διαβάζει στὴν ἀρχή, ἕνα θερμὸ χαιρετισμό, ποὺ μᾶς στέλνει, γιὰ τὴ γιορτή μας, ὁ Ἐσπεραντικὸς Σύλλογος τοῦ Alt-Neuötting τῆς Βαυαρίας. Μετὰ χαιρετίζει, ἀπὸ μέρους τοῦ Ὁμίλου του μὲ τὸν ἑξῆς ἐμπνευσμένο ὕμνο του, γιὰ τὴ μέρα αὐτή, τὴ γενέθλια τοῦ Δρος Ζάμενχωφ.

Μὲ βαθειὰ συγκίνηση, φέρνουμε σήμερα στὸ νοῦ μας, τὴ μακρυνὴ ἐκείνη μέρα, ποῦ εἶδε νὰ γεννιέται, σὲ κάποιο ὡραῖο τῆς Πολωνίας χωριό, ὁ ἄνθρωπος, ποὺ ἔμελλε ἀργότερα, νὰ προσφέρῃ τὸ Εἶναί του ὁλόκληρο θυσία, στὸν ἱερὸ βωμὸ τῆς παγκόσμιας εἰρήνης καὶ ἀγάπης, στὸ βωμό, ποὺ μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια—ξαναΰψωσε, μέσ' ἀπ' τὰ ματωμένα του χαλάσματα, γιγάντιο καὶ μεγαλοπρεπῆ.

— Αἰώνιο παράδειγμα αὐτοθυσίας γιὰ ὅλον τὸν κόσμο καὶ ἰδιαίτερα γιὰ μᾶς τοὺς Ἐσπεραντιστάς. Παράδειγμα ζωντανό, αἰώνιο! Πόσες πικρίες, πόσες θλίψεις, πόσες ἀτυχοητεύσεις δὲ δοκίμασε! Πόσοι πειρασμοί, πόσοι χλευασμοί, πόσα εἰρωνικὰ χαμόγελα δὲν τὸν κύκλωσαν! Πόσες ἀντιδράσεις, ἀντιδράσεις λυσσιασμένες, παθιασμένες δὲ συνάντησε! Κι' ὅμως ἔμεινε κεῖ. Πιστὸς μέχρι τέλους. Πιστὸς μέχρι τῆς τελευταίας του πνοῆς.

Γι' αὐτὸ κι' ἐμεῖς, ἐδῶ μαζωμένοι, στὸν ἱερὸ αὐτὸ χῶρο τοῦ πνεύματος, γιορτάζουμε τὴν ἡμέρα τῆς γεννήσεώς του καὶ ἀφήνουμε εὐλαβικὰ τὴ φαντασία μας νὰ τρέξῃ ὡς τὴ μακρυνὴ ἐκείνη μέρα, ποῦ εἶδε νὰ γεννιέται, ὁ ὑπέροχος ἥρωας, ποὺ ἔταξε σκοπὸ τῆς ζωῆς του, σὰν ἄλλος Προμηθέας, νὰ ἑνώσῃ, μ' ἕνα κοινὸ μέσον, τοὺς ἀνθρώπους ὅλου τοῦ κόσμου, τὴ Διεθνῆ Γλῶσσα Esperanto.

— Σαρανταπέντε ὁλόκληρα χρόνια ἔχουν περάσει ἀπὸ τότε ποὺ δημοσίευσε γιὰ πρώτη φορὰ τὸ γλωσσικό του σύστημα, ὁ μεγάλος Διδάσκαλος τοῦ Ἐσπεραντισμοῦ, ὁ

---

[1]) Αἱ Αἰνέσιμοι Διατριβαὶ συγγράφονται εἰς καθαρὰν Ἐσπεραντικὴν Γλῶσσαν καὶ ὑποστηρίζονται κανονικῶς ἐνώπιον τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐσπεραντικῆς Ἀκαδημίας.

Δόκτωρ Ζάμενχωφ. Σαρανταπέντε ὁλόκληρα χρόνια ἡ *Esperanto* διαδίδεται σ' ὅλα τὰ πέρατα τῆς γῆς, χάρις στοὺς ἡρωϊκοὺς καὶ θερμοὺς ὀπαδούς της. Σαρανταπέντε ὁλόκληρα χρόνια, πάλης, κόπων, προσπαθειῶν. Καὶ ἡ νέα γλῶσσα, ἀναγκάστηκε νὰ πολεμήσῃ ἐκ τοῦ συστάδην—μὲ πρωταρχηγό, τὸν ἐπινοητή της Δόκτωρα Ζάμενχωφ— καὶ νὰ πολεμήσῃ τοὺς ἐχθρούς της, ποὺ ἄλλοτε φανερὰ καὶ ἄλλοτε κρυφά, τῆς ἐπιτίθονταν. Καὶ ἡ νέα γλῶσσα, μὲ τὴν ψηλή της ἰδεολογία, μὲ τὸ σφρῖγος καὶ τὴν ἰκμάδα της, καὶ πρὸ πάντων μὲ τὸ θάρρος τὸ ἀκατάβλητο καὶ τὴν αὐτοθυσία τοῦ ἐπινοητή της, κατώρθωσε, ὅλα τὰ ἐμπόδια νὰ ὑπερνικήσῃ καὶ νὰ βγῇ, μέσ' ἀπὸ τὸν τιτάνειον αὐτὸν ἀγῶνα, πειὸ ὡραία καὶ πειὸ δυνατὴ καὶ μὲ τὸ φωτοστέφανο, γύρω τριγύρω στὸ ἀγνό της κεφάλι, τὸ φωτοστέφανο τῆς ὡραίας νίκης. Ἐνίκησε ἡ Esperanto νίκη μεγάλη. Καὶ δὲ μποροῦσε παρὰ νὰ νικήσῃ. —

Εὐλογημένη νὰ εἶσαι, ὡραία ἡμέρα, ποῦ μὲ τὸ φῶς σου τὸ λαμπρό, ἀγκάλιασες στοργικά, τὸ ἄπραγο μωρουδάκι, καὶ ποὺ σὺ πρώτη, ἀνάμεσα σὲ τόσες ἄλλες, 15η Δεκεμβρίου τοῦ 1859, ἄκουσες τὶς πρῶτες του φωνοῦλες. Αἰώνια εὐλογημένη νὰ εἶσαι, 15η Δεκεμβρίου τοῦ 1859, ποὺ εἶδες νὰ γεννιέται, ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους εὐεργέτες τῆς ἀνθρωπότητος, ὁ Λουδοβῖκος Ζάμενχωφ.

— Κι' εὐλογημένο νᾶσαι, ὡραῖο τῆς Πολωνίας χωριουδάκι Μπιαλιστώκ, ποὺ σὺ πρῶτο εἶχες τὴν εὐτυχία νὰ ἰδῇς μικρούλη τὸν ὡραῖο ἥρωα, κι' ὕστερα μεγάλον, ἄντρα, ποὺ μὲ τὴ διδασκαλία του, τὴν ἀληθινὰ μεγάλη, νὰ σὲ κάνῃ γνωστό, — ὡς τὰ χτὲς ἀκόμα ἄσημο καὶ ἄγνωστο — σ' ὅλα τὰ πέρατα τῆς γῆς.

— Ὡραῖο χωριουδάκι! Θὰ μένῃς μέσ' ς'τὴν παγκόσμια ἱστορία, σὰν ἄλλη Βηθλεέμ, ποῦ τ' ὄνομά σου θὰ συμβολίζῃ τὴν ἀναγέννησι τοῦ πνεύματος, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης, μ' ἕνα κοινὸ μέσον, μὲ τὴ γλυκύτατη καὶ μελῳδικὴ παγκόσμια γλῶσσα, τὴν Esperanto.

15η Δεκεμβρίου τοῦ 1859. Θὰ μένῃς σὰν ἕνα φωτεινὸ σημάδι, μέσα στ' ἀδιαπέραστα σκοτάδια τῶν αἰώνων ποὺ θὰ κυλήσουν. Θὰ μένῃς σὰν ἕνας ἐλπιδοφόρος φωτεινὸς φάρος, ποὺ κοντά σου θὰ τρέχουν ὅλοι οἱ ὡραῖοι ἰδεολόγοι, κι' ὅλοι ὅσοι στ' ἀλήθεια πονοῦν τοὺς δυστυχισμένους συνανθρώπους τους.

15η Δεκεμβρίου τοῦ 1859! Εὐλογημένη νᾶσαι!!

Καὶ τώρα, λίγα, γιὰ τὶς ἀπαγγελίες, ὄχι βέβαια κριτική, γι' αὐτὸ ἴσως θὰ χρειαζόταν πιὸ καλλιτεχνικὴ πέννα, μὰ ἔτσι, μόνο τὴ σειρὰ τῶν καλῶν μας φίλων ποὺ τόσο ὄμορφα ἀπάγγειλαν.

Ἡ Δεσποινὶς Σκλέπα, μὲ τὴ θερμὴ καὶ ἁρμονικὰ χρωματισμένη φωνή της, ἀπαγγέλει τὸ «Vojo» καὶ τὸ «Τραγοῦδι τοῦ Προσκυνητὴ» ἐπίσης τοῦ Ζάμενχωφ σὲ μετάφρασι, ποὺ κρατάει ὅλο τὸ αἴσθημα καὶ τὴν πνοὴ τοῦ πρωτότυπου, καὶ ποὺ ὀφείλουμε στὸ ποιητικὸ ταλέντο τοῦ κ. Βλ. Νικολαΐδη. Ἡ Δεσποινὶς Πατσοπούλου, μετά, ἀπαγγέλει μὲ ἴδια ἐπιτυχία τὸ «Espero» τοῦ Schiller. Ἡ Δεσποινίδες Ἰωαννίδου καὶ Παπακωστούλα, ἀπαγγέλουνε ἐμπνευσμένα, δυὸ ὡραῖα ποιήματα τοῦ νέου θερμότατου Ἐσπεραντιστοῦ μας κ. Θωμόπουλου. Τὰ τραγούδια αὐτά, εἶνε ἕνας ὕμνος στὴν Ἐσπεράντο «Σὰν τὸν ἥλιο« καὶ «ὁ θάνατος τοῦ Ἐσπεραντιστοῦ». Τὴ σειρὰ κλείνουν δυὸ ἀπαγγελίες τοῦ κ. Μ. Φωτόπουλου, ποὺ ἦταν ὁ μόνος ἀντιπρόσωπος τοῦ ἄσχημου φύλου, καὶ τὸ ἄσχημο

φύλο, δὲν μπορεῖ νὰ παραπονεθῇ γι' αὐτόν. Μὲ τὴ βαρειὰ δραματικὴ φωνή του, σκόρπισε ἕναν παλμὸ συγκίνησης, μὲ τὸν «Ὅρκο» καὶ τὸν «Πόλεμο».

Καὶ ἡ καλὴ αὐτὴ Γιορτή, τελειώνει μέσα στὶς ὀτροφὲς τοῦ ὕμνου μας, ποῦ ψέλνει φοιτητικὴ χορῳδία τοῦ A. S. E. G.

Σ. Ε. Π.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΕΣΠΕΡΑΝΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΑΓΓΛΙΑ. — *Λονδῖνον.* Ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τοῦ Ἐσπεραντικοῦ Συνδέσμου Σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων ἐντὸς ἑνὸς ἔτους ἐδιπλασιάσθη.

Τὸ μηνιαῖον εἰδικὸν φύλλον τοῦ Γαλλικοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου τοῦ Λονδίνου ἤρχισε νὰ δημοσιεύῃ καὶ ἄρθρα Ἐσπεραντιστί.

Ὁ Ἐσπεραντιστὴς Β. Κ. Ρόμπινσον καὶ 18 ἄλλοι Ἄγγλοι Ὁμοϊδεάται οἵτινες εὑρίσκοντο μεταξὺ τῶν ἀνέργων ἀρνηθέντες νὰ λαμβάνωσι τὴν κρατικὴν ἐπιχορήγησιν ἀνέργων, προὐτίμησαν διὰ τῆς ἐργασίας νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὰς καθημερινὰς ἀνάγκας τοῦ βίου των. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἵδρυσαν ἐν μέσῳ μεγάλου δάσους Ἐσπεραντικὴν ἀποικίαν ἔνθα διὰ τῶν ἰδίων των χειρῶν καλλιεργοῦσι κηπουρικὰ εἴδη. Εἰς τὴν κεντρικὴν πλατεῖαν τῆς ἀποικίας ἥτις φέρει τὸ ὄνομα «Grith Fyrd Camp» ὑψώθη ἡ Ἐσπεραντικὴ σημαία.

Τὸ Περιοδικὸν τῶν Ἄγγλων Πνευματιστῶν «Psychic News» δημοσιεύει ἄρθρον τοῦ κ. A. I. Χοῦλμε δι' οὗ περιγράφει οὗτος ὅτι ἐλήφθησαν μέσον μέντιουμ 2 Ἐσπεραντικὰ ἀγγέλματα ἐξ ὧν τὸ ἓν ἐκ μέρους τοῦ κατὰ τὸν πόλεμον θανόντος γνωστοῦ Ἐσπεραντιστοῦ Χ. Μπολιμπρόκε-Μιοῦδι ὅστις μετὰ τοῦ Χόβελερ εἶχεν ἱδρύσει ἐν Λονδίνῳ Ἐσπερ. Χρημ. Τράπεζαν μὲ τὸν Διεθνῆ Ἐσπ. Νομισματικὸν τύπον τῶν spesoj.

ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ. — Ἡ Ἀεροπορικὴ Λέσχη διωργάνωσε διὰ δευτέραν φορὰν κυκλοτερῆ πτῆσιν δι' ἀεροπλάνου ὕπερθεν τῆς πρωτευούσης Μπουένος-Ἄϊρες καὶ τῶν πέριξ καθ' ἣν ἐρρίφθησαν 50,000 διαφημιστικαὶ ἐγκύκλιοι μὲ κείμενον δι' οὗ προσεκαλοῦντο οἱ κάτοικοι νὰ ἐπιδοθῶσι πάντες εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς ἀπαραιτήτου πλέον καταστάσης Δ. Β. Γ. Ἐσπεράντο. Κατόπιν τούτου ἀναρίθμητοι εἶναι οἱ προσελθόντες εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ Ἐσπεραντικοῦ Κεντρικοῦ Συλλόγου ἔνθα ἐνεγράφησαν Μέλη, πλέον δὲ τῶν 1000 πολιτῶν τῶν περιχώρων ἤρχισαν ἐξ ἀποστάσεως μαθήματα τῆς Ἐσπεράντο.

ΑΥΣΤΡΙΑ. — Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Ἐμπορίου καὶ τῆς Διαμετακομίσεως ἐξέδωκεν ὡραῖον εἰκονογραφημένον βιβλιάριον Ἐσπεραντιστὶ μετὰ Γεωγραφικοῦ Χάρτου τῆς Αὐστρίας καὶ πολλῶν ὠφελίμων πληροφοριῶν διὰ τοὺς ταξειδεύοντας.

ΒΕΛΓΙΟΝ. — *Μπροῦδζε.* — Ὁ Ἐσπεραντικὸς Σύλλογος τοῦ Μπροῦδζε ἱδρυθεὶς ἐν ἔτει 1902 ἑώρτασε μεγαλοπρεπῶς τὸ ἰωβιλαῖον τῆς 30ετηρίδος τῆς ἱδρύσεώς του. Εἰς τὴν ἑορτὴν παρέστη καὶ ὁ ἱδρυτὴς-Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου κ. A. I. Βίττερικ, ἐπίτιμος Πρόεδρος τῆς Βελγικῆς Ἐσπερ. Ἑνώσεως, εἰς ὃν ἐξεφράσθη ἡ εὐγνωμοσύνη τῶν Βέλγων Ἐσπεραντιστῶν διὰ τὴν τόσον καρποφόρον δρᾶσιν του.

Ἀνβέρσα. — Ἐπειδὴ ὁ ἀριθμὸς τῶν Μελῶν τοῦ Ἐσπερ. Συνδέσμου Φ. Γ. Ε. τῆς Ἀνβέρσης ηὐξήθη πολύ, ἀπεφασίσθη ἐν Γεν. Συνελεύσει τῶν Μελῶν ἡ αὔξησις τῶν Μελῶν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου προστεθέντος εἰδικοῦ Γραμματέως, Βιβλιοθηκαρίου καὶ Κοσμήτορος.

Κορτρύϊκ.—Τὰ Μέλη τοῦ Ἐσπεραντικοῦ Συλλόγου ἐξέδραμον μετὰ τῶν Μελῶν τοῦ Ἐσπερ. Συλλόγου τοῦ Νιουπὸρτ εἰς Δουνκέρκην ἔνθα ἐγένοντο ἐνθουσιωδῶς δεκτοὶ ὑπὸ τῶν ἐκεῖ Γάλλων Ὁμοϊδεατῶν, φιλοξενηθέντων ἐν τῷ Ἐσπερ. Ξενοδοχείῳ τοῦ Ἐσπεραντιστοῦ κ. Μπενουᾶ.

Ροεσελάρε.—Ὁ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ Ἐσπεραντικὸς Ὅμιλος κατόπιν τῆς μεγάλης Ἐσπερ. κινήσεως ἥτις παρατηρεῖται ἀπό τινος ἤρχισε νὰ ἐκδίδῃ ἰδιαίτερον φυλλάδιον «Informa Bulteno» ἐκτὸς τῶν 2 μηνιαίων ἐπισήμων Ὀργάνων «Belga Esperantisto» καὶ »Flandra Esperantisto».

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ.—Μεγάλη Ἐσπερ. κίνησις παρατηρεῖται ἐκτὸς τῆς Σόφιας εἰς τὰς πόλεις Γκόρνα-Ὀρεχοβίτσα, Σεβλιέβῳ, Σβίστωβ καὶ Βάρνα. Πανταχοῦ ἱδρυσις νέων Ἐσπερ. Συλλόγων καὶ εἰς τὰς πλέον ἀπομεμακρυσμένας γωνίας τῆς φιλοπροόδου Βουλγαρίας.

ΒΡΑΖΙΛΙΑ.—Ἡ Διδασκαλία τῆς Διεθνοῦς Γλώσσης εἰσήχθη εἰς τὰ Διδασκαλεῖα ὡς καὶ τὸ Κεντρικὸν Ἰνστιτοῦτον τοῦ Ρίο δὲ Γιανέϊρο, ἡ δὲ Κυβέρνησις μιμηθεῖσα τὰς Κυβερνήσεις Σουηδίας, Ἱσπανίας, Αὐστρίας, Τσεχοσλοβακίας καὶ πολλῶν ἄλλων χωρῶν ἐψήφισε τακτικὴν ἐτησίαν ἐπιχορήγησιν ὑπὲρ τοῦ Ἐσπερ. Συνδέσμου διὰ τὴν διάδοσιν τῆς Ἐσπεράντο καθ' ὅλην τὴν Βραζιλίαν.

ΓΑΛΛΙΑ.—*Παρίσιοι.*—Ἐξεδόθη πρό τινος εἰς 4ην ἔκδοσιν ἡ Ἐσπεραντικὴ Μέθοδος Στενογραφίας κατὰ τὸ σύστημα Ντυπλουαγιὲ ὑπὸ κ. Π. Φλαγιέλ. Τὸ γεγοτὸς ὅτι ἡ μέθοδος αὕτη ἐκδίδεται ἐντὸς 2 ἐτῶν εἰς 4 ἔκδοσιν εἶνε ἀρκετὰ χαρακτηριστικὴ τῆς μεγάλης χρήσεως ἥτις γίνεται ἐκ μέρους τῶν στενογράφων Ἐσπεραντιστῶν.

Γκρενόμπλ.—Τόσον ἐν Γκρενὸμπλ ὅσον καὶ ἐν Δυνκέρκῃ τὰ Δημοτικὰ Συμβούλια ἐψήφισαν γενναῖα ποσὰ ὑπὲρ τῶν Ἐσπεραντικῶν Συλλόγων ἀμφοτέρων τῶν πόλεων μὲ σκοπὸν νὰ ἐπιταχυνθῇ ἡ διάδοσις τῆς κατ' ἐξοχὴν Διεθνοῦς Γλώσσης Ἐσπεράντο.

Μασσαλία. — Κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας κ. Ἀλμπὲρ Σαρρὼ εἰς τὴν 8ην Ἐμπορο-Πανήγυριν τῆς Μασσαλίας, ὁ ἐν λόγῳ Ὑπουργὸς ἔδειξε μέγα ἐνδιαφέρον διὰ τὸ εἰδικὸν Περίπτερον Ἐσπεραντικῶν εἰδῶν καὶ ἐν γένει περὶ τῆς Ἐσπεράντο, ἥτις, ὡς ἀνέφερε, τοσοῦτον συμβάλλει εἰς τὴν εὐκολωτέραν διεξαγωγὴν τοῦ Δ. Ἐμπορίου καὶ τοῦ ἐν Γαλλίᾳ Τουρισμοῦ.

Μεταξὺ τῶν ἐκτεθέντων εἰδῶν ἐν τῇ Ἐμπορο-Πανηγύρει ὑπῆρχον πολλὰ νέα Ἐσπεραντικὰ βιβλία, περιοδικά, εἰκόνες, ταχ. δελτάρια, ἐπιτραπέζια σκεύη, εἴδη Γραφείου, κομβία, καρφίδες, ἐσπεραντικὰ ρινόμακτρα, λαιμοδέται, διαφόρων μεγεθῶν σημαῖαι, κοσμήματα καὶ πλεῖστα ἄλλα εἴδη ἀποκλειστικῶς Ἐσπεραντικά.

Τὴν Ἐμπορο-πανήγυριν ἐπεσκέφθησαν πολλοὶ Ἐσπεραντισταὶ ἐκ Μπεζιέ, Καννῶν, Γκράς. Νικαίας, Σαὶν-Ραφαέλ, Μαντόν, Σαλών, Τουλῶνος καὶ Σιοτάτ. Ἐκ μέρους δὲ τοῦ Διοργανωτικοῦ Κομιτάτου τῆς Ἐμπορο-πανηγύρεως παρετέθη εἰς πάντας τοὺς ἐπισκέπτας Ἐσπεραντιστὰς τιμητικὸν δεῖπνον καθ' ὃ ἤγειρεν ἐνθουσιώδη πρόποσιν ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐσπερ. Ὁμοσπονδίας τῆς Νοτίου Γαλλίας κ. Μπουρντελὼν ἀναπτύξας τὰς ἀναριθμήτους ὠφελείας τὰς ὁποίας ἤρχισε νὰ παρέχῃ ἡ Δ. Γ. Ε. εἰς τε τὸ Ἐμπόριον, τὸν Τουρισμὸν καὶ τὴν Ραδιοφωνίαν.

Ὁ Ἐδ. Ἐρριώ, ὅστις τυγχάνει εἷς τῶν ἐνθουσιωδεστέρων Γάλλων Ἐσπεραντιστῶν, ἐπέτρεψε τὴν μετάφρασιν εἰς τὴν Ἐσπεράντο τοῦ προσφάτως δημοσιευθέντος ἔργου του περὶ τοῦ Μπετόβεν.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ.—*Κολωνία.*—Ἤρχισαν εἰδικὰ μαθήματα δι' Ἀστυνομικοὺς καὶ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους ἐστιατορίων καὶ Ξενοδοχείων.

Λειψία.—Τὸ περιοδικὸν «La Nova Epoko» ἤρχισε νὰ ἐκδίδηται εἰς 3000 ἀντίτυπα καὶ εἰς 8ον μέγα σχῆμα εἰκονογραφημένον μὲ ἐκλεκτὴν ὕλην. Αἱ Ἐσπερ. Ἐργα-

τικαὶ Ὀργανώσεις Λειψίας διωργάνωσαν ἐντὸς τοῦ 8βρίου 16 νέα μαθήματα ἐξ ὧν 2 διὰ παιδία.

Καρλσρούη.— Κατόπιν λίαν ἐνδιαφερούσης ὁμιλίας τοῦ ὁμοϊδεάτου κ. Ἅγιο ἐν τῇ αἰθούσῃ «Φὶρ Γιαρεστσάϊτεν (4 Ἐποχαὶ τοῦ Ἔτους) ἐνεγράφησαν 100 πρόσωπα εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Ἐσπερ. Ἐργατικοῦ Σωματείου νέον μάθημα τῆς Δ. Γλώσσης.

Κολωνία.—Τὸ 25ον Παγκόσμιον Ἐσπερ. Συνέδριον θὰ γίνῃ, ὡς γνωστόν, ἐν Κολωνίᾳ. Ὁ Νομάρχης Δρ Κονράδ Ἀντενάουερ ὅστις τυγχάνει καὶ Πρόεδρος τοῦ Πρωσσικοῦ Κρατικοῦ Συμβουλίου θὰ κάμῃ ὁ ἴδιος τὰς προσκλήσεις πρὸς ὅλας τὰς Κυβερνήσεις ὅπως ἀντιπροσωπευθῶσιν ἐπισήμως εἰς τὸ 25ον Παγκόσμιον Ἐσπερ. Συνέδριον τῆς Κολωνίας.

ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΙΑ.—*Μπεογκράδ* —Ἐν Γενικῇ Συνελεύσει τῶν Διοικ. Συμβουλίων τῶν Ἐσπερ. Σωματείων τοῦ Μπεογκράδ μετὰ τῶν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, τοῦ Γιουγκοσλαυϊκοῦ Σωματείου τῆς ΚΤΕ, τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου, τοῦ Ἐθνικοῦ Γυναικείου Συνδέσμου ὑπὲρ τῆς Εἰρήνης καὶ τῆς Ἐλευθερίας, τῶν Ροταριανῶν, τοῦ Συνδέσμου ὑπὲρ τῆς Διεθνοῦς Συνεργασίας, τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου καὶ τοῦ Συνδέσμου τῶν Προσκόπων ἐλήφθη παμψηφεὶ ἀπόφασις ὅπως ζητηθῇ παρὰ τῆς Γιουγκοσλαυικῆς Κυβερνήσεως καὶ εἰσαχθῇ ἡ διδασκαλία τῆς Δ. Γ. Ἐσπεράντο εἰς ὅλα τὰ Πανεπιστήμια, τὰς Σχολὰς τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ πάσας τὰς Ἀνωτέρας Σχολὰς τοῦ Κράτους.

Ζαγκρέμπ.—Κατόπιν ἐνεργειῶν τοῦ ἐκεῖ Φοιτητικοῦ Ἐσπερ. Συλλόγου ἀπεφασίσθη ἕκαστον Σάββατον νὰ γίνωνται εἰς δημόσια Κέντρα διαλέξεις περὶ τῶν ὠφελειῶν τῆς Δ. Γλώσσης ὥστε νὰ καθίσταται τὸ Κοινὸν ἐνήμερον τῆς παγκοσμίου Ἐσπεραντικῆς κινήσεως.

ΕΛΛΑΣ.—*Τρίκκαλα-Θεσσαλίας.* -Τὸ λίαν ἐνδιαφέρον βιβλιάριον τοῦ ἀξ. φίλου κ. Γεωργίου Κ. Παπαγεωργίου, Καθηγητοῦ «Πρὸς Ἑνιαῖον Σύστημα Ἑλληνικῆς Ἀγωγῆς ὑπὸ Γ. Ἐράλδη» τὸ ὁποῖον ἐξεδόθη, εἶνε ἄξιον ἀναγνώσεως ὑπὸ πάντων τῶν φιλοπροόδων Ἐσπεραντιστῶν. Ὑποδεικνύει μεταξὺ ἄλλων, (καὶ πολὺ ὀρθῶς), τὴν ἐνδεχομένην νὰ προκύψῃ ὠφέλειαν ἐκ τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς Γαλλικῆς εἰς τὰ Σχολεῖα διὰ τῆς Ἐσπεράντο.

Σημ. τῆς Διευθ. Πρὸ πολλοῦ ἔχει καταλλήλως ὑποδειχθῇ τὸ τοιοῦτον τῇ Σεβ. Κυβερνήσει ἀλλὰ δυστυχῶς ἄνευ ἀποτελέσματος!

ΕΣΘΟΝΙΑ.—Κατόπιν πρωτοβουλίας τῆς Ἐσπερ. Ἀκαδημίας Ἐσθονίας, θὰ γίνωνται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διὰ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Ταλλὶν διαλέξεις ἐκ μέρους γνωστῶν προσωπικοτήτων Ἐσθονίας ἐξ ὧν πλεῖστοι Καθηγηταὶ τῶν Πανεπιστημίων τῆς χώρας. Τοιαῦται ἤρχισαν νὰ ἐκπέμπωνται ἀπὸ τῆς 30 8βρίου καὶ ἀπὸ τῆς 18 ὥρας—18.30 (MET). Τοιαῦται θὰ ἐξακολουθήσουν τὴν 22 Ἰαν. 1933, τὴν 19 Φεβρ. καὶ τὴν 19 Μαρτίου περὶ διαφόρων θεμάτων ἐν σχέσει πάντοτε μὲ τὴν Διεθνῆ Γλῶσσαν, τὴν κίνησιν αὐτῆς ὡς καὶ τὴν ὑψηλὴν αὐτῆς ἰδεολογίαν.

ΙΑΠΩΝΙΑ.—Τὸ περιοδικὸν «Oomotò» ἐξέδωκε Μέθοδον Ἐσπεραντιστὶ πρὸς ἐκμάθησιν τῆς Ἰαπωνικῆς Γλώσσης.

Τόκιο.—Ἱδρύθη Ἰαπωνικὴ Ἑταιρεία Ἐσπεραντιστῶν συγγραφέων, οἵτινες μόνον ἐν Τόκιο ἀνέρχονται εἰς 100 περίπου.

ΙΤΑΛΙΑ.—Πρό τινος ἔφθασαν εἰς Ἰταλίαν 2 Ἰάπωνες Καθηγηταὶ τῆς Φυσιολογίας οἵτινες, λόγου γενομένου περὶ τῆς καταπληκτικῆς διαδόσεως τῆς Ἐσπεράντο ἐν Ἄπω Ἀσίᾳ, ἀνέφερον ὅτι ἐνῷ ἐξώδευσαν 3 ὅλα ἔτη διὰ νὰ μάθῃ ὁ εἷς τὴν Ἀγγλικὴν καὶ ὁ ἄλλος τὴν Γερμανικήν, ἐχρειάσθησαν ἀμφότεροι ἕνα μόνον μῆνα διὰ νὰ μάθωσι τὴν Δ. Γ. Ἐσπεράντο τὴν ὁποίαν χειρίζονται ἀμφότεροι εὐχερέστερον ἀπὸ τὰς 2 ἀνωτέρω γλώσσας καὶ σχεδὸν μὲ τὴν αὐτὴν ἣν καὶ τὴν μητρικήν των εὐκολίαν.

ΚΟΛΟΜΒΙΑ. — Ἡ Μεγάλη Ἀνατολὴ τῆς Κολομβίας ἀπεφάσισε νά προσκαλέσῃ τὸν Παγκόσμιον Τεκτονισμὸν διὰ τῶν οἰκείων των Μεγάλων Ἀνατολῶν καὶ τεκτονικῶν περιοδικῶν ὅπως παραδεχθῶσιν ὡς μοναδικὸν μέσον συνεννοήσεως μεταξύ των τὴν κατ' ἐξοχὴν Διεθνῆ Βοηθ. Γλῶσσαν «Ἐσπεράντο».

ΟΛΛΑΝΔΙΑ. — Ἐκ τῶν πρό τινος διεξαχθεισῶν ἐξετάσεων διά τὴν ἀπόκτησιν τοῦ ἀνωτάτου Ἐσπεραντικοῦ Διπλώματος, ἐκ τῶν 43 παρουσιασθέντων ἐν Ἐϊντχόβεν ἐπέτυχον 32, ἐκ τῶν 114 ἐν Νϊϊμέγεν 91 καὶ ἐκ τῶν 37 παρουσιασθέντων ἐν Ἄρνχεμ ἐπέτυχον 32.

Ἄμστερδαμ.—Τά Ἐσπεραντικὰ Ἐργατικὰ Σωματεῖα ἔφθασαν τὰ 70. Ἐκ τῶν 70 διδασκόντων, 13 εἶναι κάτοχοι τοῦ Ἀνωτάτου Διπλώματος, 12 τοῦ Δευτέρου καὶ οἱ λοιποὶ 45 τοῦ 1ου (Atesto pri Studado).

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργατῶν οἵτινες παρακολουθοῦσι τακτικὰ μαθήματα τῆς Ἐσπεράντο ἐφέτος ἔφθασε τοὺς 2544. Ἕκαστος ἐργάτης καταβάλλει διὰ τὴν παρακολούθησιν τοῦ Ἐσπερ. μαθήματος 10 cents ἑβδομαδιαίως.

ΟΥΓΓΑΡΙΑ.—*Βουδαπέστη.* — Μεγάλη προετοιμασία διὰ τὴν Διεθνῆ Συνέλευσιν τῶν Προσκόπων (Mondĵamboreo) ἐν Βουδαπέστῃ κατὰ τὸ ἔτος 1933. Ὑπολογίζεται ὅτι 10 000 Πρόσκοποι ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τοῦ κόσμου θὰ προσέλθωσιν εἰς τὴν ἐν λόγῳ πόλιν μὲ μοναδικὸν μέσον συνεννοήσεως τὴν Δ. Γ. Ἐσπεράντο.

Σημ. τῆς Διευθ. Ὥστε ἡ γνωστὴ ἐν Ἀθήναις Ἐσπεραντίστρια καὶ συμπαθεστάτη ὁμοϊδεάτις Δὶς Ἑλένη Οἰκονομοπούλου, εἶνε ἀληθῶς ἀξία θερμοτάτων συγχαρητηρίων διότι ἔσχε τὴν πρωτοβουλίαν νά διδάξῃ τὴν Ἐσπεράντο εἰς τὰς Ἑλληνίδας Προσκόπους, αἵτινες, ὡς ἐγνώσθη, ἐτέλεσαν ἤδη μεγάλας προόδους.

Τὸ 5ον Συνέδριον τῶν Οὐγγρων Ἐσπεραντιστῶν Ἐργατῶν ἔσχε ἐν Βουδαπέστῃ μεγάλην ἐπιτυχίαν. Διήρκεσε 3 ἡμέρας καὶ παρέστησαν ἐν αὐτῷ 3000 Ἐσπεραντισταὶ ἐργάται καὶ 89 ἀντιπρόσωποι τῶν Ἐσπερ. Ἐργ. Σωματείων τῶν Ἐπαρχιῶν. Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς κ. Γκίσιτζ ἀνέφερεν εἰς ὡραίαν ὁμιλίαν ὅτι ὁ Ἐσπεραντισμὸς ὡς ἰδέα καὶ ἡ Ἐσπεράντο ὡς Δευτέρα γλῶσσα εἰσεχώρησεν ἀρκετὰ εἰς τὰς Ἐργατικὰς τάξεις τῆς Οὐγγαρίας καὶ ἀπηρίθμησε τοὺς νεοϊδρυθέντας Ἐσπεραντικοὺς Συλλόγους τῶν Ἐπαρχιῶν καὶ τοὺς 6 νέους τοιούτους Βουδαπέστης ὧν εἷς τῶν ὑπαλλήλων τῶν Τραμ καὶ εἷς τῶν ὑπαλλήλων τῶν Αὐτοκινήτων Λεωφορείων τῆς Βουδαπέστης. Ἐνῷ δέ, προσέθεσε, τὸ παρελθὸν ἔτος τὰ Μέλη ἐν Βουδαπέστῃ ἦσαν 300, ἐφέτος ηὐξήθησαν εἰς 826. Τὰ Μέλη ὑποχρεοῦνται νὰ φέρωσι πανταχοῦ καὶ πάντοτε τὸ σύμβολον τοῦ Ἐσπεραντισμοῦ, τὸν πέντεαχμον πράσινον ἀστέρα, (ὡς ὀφείλει ἄλλως τε νὰ πράττῃ πᾶς τίμιος Ἐσπεραντιστής).

Ἀπεφασίσθη ὡσαύτως νὰ γίνῃ κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν ἐκδρομὴ εἰς Βιέννην. Μέχρι τοῦδε 1000 Μέλη ἐδήλωσαν συμμετοχὴν ἔκ τε τῆς Πρωτευούσης καὶ τῶν Ἐπαρχιῶν.

ΠΟΛΩΝΙΑ.—*Λουμπλίν.*—Ἐν τῇ πόλει Λουμπλὶν ἐγένετο τὴν 29 8βρίου τὸ σύνηθες Ἐθνικὸν Ἐσπερ. Συνέδριον ἐν τῷ ὁποίῳ ἀντεπροσωπεύθησαν 72 ἐν ὅλῳ Ἐσπερ Σωματεῖα τῆς Πολωνίας.

Μεγάλη Ἐσπερ. κίνησις παρατηρεῖται εἰς τὰς πόλεις Σέλμνο, Γδύνια, Κράκοβον Κατοβίτσε, Κολόμνα, Ράδομ, Στρουμεν, Βαρσοβία καὶ Βίλνο.

Ὁ Ραδιοφωνικὸς σταθμὸς Βαρσοβίας ἀπὸ τοῦ 9βρίου ἤρχισε νὰ ἐκπέμπῃ διαλέξεις Ἐσπεραντιστὶ καθ' ἑκάστην δευτέραν Τετάρτην ἑκάστου μηνὸς κατὰ τὴν 22 ὥραν 40 ἑσπέρας.

ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΡΩΣΣΙΑ.— *Χαρκώβ.*— Ἡ Δ. Γ. Ἐσπεράντο ἔχει ἐκτελέσει ἐν τῇ πόλει Χαρκὼβ τοιαύτας προόδους ὥστε ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἐσπεραντιστῶν ἔχει φθάσει τοὺς 10,500 ὡς διαβεβαιοῖ ὁ Ἄγγλος Ἐσπεραντιστὴς κ. Θορμπουρὺ ἐκ Βιρμιγχὰμ ὅστις ἐπεσκέφθη πρό τινος τὴν πόλιν ἐκείνην.

ΣΟΥΗΔΙΑ.—*Λούνδ.*—Ὁ Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ἄξελ Μόμπεργ ὡς καὶ ὁ Κοσμήτωρ κ. Ἐδ. Ρόδχε ἔλαβον ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν αὐτῶν προστασίαν τὰ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ λειτουργοῦντα μαθήματα τῆς Δ. Γ. Ε. τὰ διδασκόμενα ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ Ρωμάνου Καθηγητοῦ τῆς Ἐσπεράντο κ. Τ. Μοραρίου ἐπὶ τούτῳ προσκληθέντος εἰς Σουηδίαν.

Χέλσιγμπόρ. — Διὰ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ ἤρχισαν Ἐσπεραντικὰ μαθήματα καθ' ἑκάστην Κυριακὴν δι' ἅπασαν τὴν Σουηδίαν.

Μαλμώ.—Ἡ Μορφωτικὴ Ἑταιρεία Ἐργατῶν διωργάνωσε νέον Μάθημα τῆς Διεθνοῦς Γλώσσης εἰς ὃ ἐνεγράφησαν 200 νέοι ἐργάται.

Στοκχόλμη.— Πολλὰ μέρη τῆς Σουηδίας ζητοῦσιν Ἐσπεραντιστὰς Διπλωματούχους (Ἀνώτατον Δίπλωμα τῆς Δ. Γ. Ἐσπεράντο ἀπαραίτητον) ὅπως ἀναλάβωσι τὴν διδασκαλίαν τῆς Δ. Γ. μὲ λίαν ἱκανοποιητικὸν μισθόν. Οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ ἀποταθῶσι τῇ Ἑλληνικῇ Ἐσπεραντικῇ Ἀκαδημίᾳ (Ὁδὸς Ρόδου 21. Ἀθῆναι) ἢ καὶ ἀπ' εὐθείας: Sveda Esperanto-Instituto. Heleneborgsgatan 6. Stockholm. Svedujo.

Εἰς τὰ Ἐσπεραντικὰ μαθήματα ξένων Γλωσσῶν ἐν τῇ Πανεπιστημιακῇ Λέσχῃ Στοκχόλμης, τῇ ὑποστηρίξει τῆς Κυβερνήσεως, ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητευομένων εἰς τὰς διαφόρους ξένας Γλώσσας, συμπεριλαμβανομένης τῆς Ἐσπεράντο, κατὰ τὰ 2 παρελθόντα ἔτη ἀπηρτίζετο ὡς ἑξῆς (κατὰ τὸ σοβαρὸν φύλλον τοῦ Λονδίνου «The British Esperantist» τοῦ 8βρίου 1932):

Ἔτος	1930-31	1931-32
Ἐσπεράντο	299	432
Ἀγγλικὴ	303	344
Γερμανικὴ	59	115
Γαλλικὴ	9	4
Ρωσσικὴ	1	1

Κατὰ τὸ ἔτος 1932-3 ὁ ἀριθμὸς τῶν παρακολουθούντων τὰ μαθήματα τῆς Ζαμενχωφείου Γλώσσης ηὐξήθη εἰσέτι περισσότερον. Ἐν ὅλῃ δὲ τῇ Σουηδίᾳ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1932 ἐξέμαθον τὴν Ἐσπεράντο εἰς τὰ διάφορα Πανεπιστήμια τῆς Χώρας 6.800 φοιτηταὶ Σουηδοί.

Κόρυνα. — Ἡ πολίχνη αὕτη ἤτις ἀριθμεῖ μόλις 2000 κατοίκους, ὁ ὑπὲρ τῆς Δ. Γλώσσης ἐνθουσιασμὸς εἶνε τοιοῦτος ὥστε οἱ 800 ἐξέμαθον τὴν Γλῶσσαν Ἐσπεράντο

HELENA KRONIKO

Ateno. Ĉiuj senescepte Esperantaj Organizaĵoj de Ateno kontribuis al la sukcesigo de la brila festo, kiu okazis la 15an de Oktobro, naskiĝtago de nia Karmemora Majstro D-ro L. Zamenhof. La granda Amfiteatro de la Universitato de Ateno, kie okazis tiu bonege organizita festo, estis nesufiĉa por tiel granda nombro da Esperantamantoj. Je la 7-a vesperhoro, kaj konforme al la programo, la Prezidanto de la Esperantista Akademio D-ro A. Stamatiadis, raportis pri la biografio de D-ro L.

Zamenhof. Tuj poste li cedis la parolon al la fama Profesoro de Matematikaj Sciencoj de la Universitato de Ateno kaj Vicprezidanto de la H. E. Akademio kaj Asocio, S-ro N. Hadzidakis, kiu majstre parolis pri artaj Lingvoj ĝenerale, kaj speciale pri Esperanto, ambaŭ oratoroj tondre aplaŭditaj de la ĉeestantaro.

Poste sekvis S-ro Pindaro Polimeros, Prez. de Greka Esp. Ligo kaj S-ro Georgantopoulos kursgvidanto de la Elementa kurso en la Ejo de H. E. Asocio, ambaŭ vive aplaŭditaj.

Post tio estis disdonitaj 3 plej superaj (Profesoraj) Diplomoj al la gesamideanoj: F-ino Ismini Leontaritou, F-ino Vaso Makarona kaj G. Papanastassatos kun la gratuloj de la ekzamena Komisiono. Sekvis bonegaj deklamoj de Simpatiaj Geesperantistoj: F-inoj Sklepa, Patsopoulou, Joannidou, Papakostoula kaj S-ro Fotopoulos kaj fine ĥore oni kantis la Esp. himnon «La Espero», tiel finiĝis tiu festo kiu sendube restos memorinda tago por la Atenaj Esperantistoj.

Agesilaos

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ἀριθ. Πρωτ. 59433

Ἀριθ. Ἐγκυκλ. 102

28 - 10 - 1932

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΓΛΩΣΣΗΣ "ΕΣΠΕΡΑΝΤΟ,,

Πρὸς

τοὺς κ.κ. Γενικοὺς Ἐπιθεωρητὰς τῶν Σχολείων, Διευθυντὰς τῶν Διδασκαλείων καὶ Διευθυντὴν τοῦ Λ. Μ. Ἐκπαιδεύσεως,

Ὑπενθυμίζοντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 65896 καὶ ἀπὸ 7 Σ/βρίου 1931 ἡμετέραν ἐγκύκλιον περὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Διεθνοῦς γλώσσης «Ἐσπεράντο» εἰς τοὺς βουλομένους ἐκ τῶν μαθητῶν τῶν Γυμνασίων καὶ Διδασκαλείων τοῦ Κράτους παρακαλοῦμεν ὅπως συστήσητε εἰς τοὺς Διευθυντὰς τῶν σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ὅπως παράσχωσι πᾶσαν διευκόλυνσιν εἰς τοὺς ἀφιλοκερδῶς ἀναλαβόντας τὴν τοιαύτην διδασκαλίαν ἀποφοίτους τῆς ἐν Ἀθήναις

Ἐσπεραντικῆς Ἀκαδημίας τῆς Ἑλλάδος. Οἱ κ. κ. Διευθυνταὶ τῶν σχολείων σκόπιμον εἶναι νὰ ἐξηγήσωσι τὴν ἐν τῷ σημερινῷ πολιτισμῷ θέσιν τῆς γλώσσης ταύτης καὶ τὸν ὑψηλὸν αὐτῆς προορισμὸν νὰ συστήσωσι δὲ εἰς τοὺς μαθητὰς ὅπως μετὰ στοργῆς καὶ ἐνδιαφέροντος καθ' ἃς ὥρας εἶνε ἐλεύθεροι παρακολουθῶσι τὰ διδασκόμενα μαθήματα.

Ὁ Ὑπουργὸς
Π. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

HELENA RESPUBLIKO

MINISTERIO DE LA KULTOJ & DE LA PUBLIKA INSTRUADO

DIREKCIO DE LA PUBLIKA INSTRUADO

Nro de la Cirkulero 102

Nro 59433

28 Oktobro 1932

CIRKULERO

PRI LA INSTRUADO DE LA LINGVO INTERNACIA "ESPERANTO,,

Al

Ŝ-roj Ĝeneralaj Inspektoroj de la Lernejoj, Direktoroj de la Instruistaj Lernejoj kaj de la Altlernejoj de la Mezgrada Instruado.

Rememorigante nian Cirkuleron sub Nro 65896 de la 7ª de Septembro 1931 pri la Instruado de la Lingvo Internacia Esperanto al la lernantoj de la Gimnazioj, de la Instruistaj Lernejoj kaj de la Altlernejoj de la Mezgrada Instruado de la Ŝtato, ni petas ke vi faciligu ĉiamaniere tiun ĉi instruadon, kiun akceptis fari senprofite Diplomitoj de la Esperantista Akademio por la Helena Respubliko. Estas oportune ke Sinjoroj Direktoroj de la Lernejoj klarigu la lokon, kiun atingis en la nuntempa civilizacio tiu ĉi Lingvo kaj ĝian altan celon, kaj ili rekomendu al la Lernantoj ke ili sekvu akurate kun amo kaj intereso la instruatajn kursojn je horoj dum kiuj ili estas liberaj.

La Ministro
P. PETRIDIS

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΣΠΕΡΑΝΤΙΣΤΑΙ
ΣΤΟ ΕΣΠΕΡΑΝΤΙΚΟΝ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ

ΣΠΕΣΙΑΛΙΤΕ

Ι Γ. ΒΑΓΕΝΑΣ & ΣΙΑ

ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 7

Εὐσυνείδητος καὶ ἐπιστημονικὴ ἐκτέλεσις συνταγῶν.

Πλουσία παρακαταθήκη καὶ τῶν σπανιωτέρων φαρμακευτικῶν εἰδικοτήτων.

Τμῆμα καλλυντικῶν.

Τμῆμα ὀρθοπεδικῶν εἰδῶν.

Μικροβιολογικαὶ καὶ χημικαὶ ἀναλύσεις παντὸς εἴδους.

Τμῆμα Φαρμακαποθήκης.

ΤΗΛΕΦ. 55-11

Διαφημίσεις δι' ὁλόκληρον		σελίδα	ἀντὶ Δραχ.	300
»	1)2	σελίδα	» »	200
»	1)4	»	» »	150
»	1)8	»	» »	100

Ἔκπτωσις 20 ο)ο ἐπὶ τῶν ἄνω τιμῶν διὰ δημοσίευσιν διαφημήσεων κατ' ἐπανάληψιν.

Ἀγγελία δι' ἀνταλλαγὴν ἐπιστολῶν, ἤτοι δελταρίων, γραμματοσήμων, ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν ἢ ἄλλων ἀντικειμένων ἀντὶ δραχ. 5 κατὰ στῖχον μὲ ἐλάχιστα ὅρια τριῶν στίχων. Μετὰ τοῦ φύλλου 5 Δρ. περιπλέον.